

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ВАСКРСЕЊЕ

ПЕТА НЕДЕЉА ЧАСНОГА ПОСТА - ГЛУВНА

. 10, 32 - 45, . 47; . 4, 7, 36 - 50, . 33.
. 9, 11 - 14, . 321, . 3. 23 - 29, . 208.

преподобна Марија Египћанка

свети апостол Аристовул

свети мученик Савин

НА НЕДЕЉУ ПРЕПОДОБНЕ МАРИЈЕ ЕГИПЋАНКЕ

У име Оца и Сина и Светога Духа!
Браћо и сестре, прошли пут, на дан преподобног Јована Лествичника, почео сам да вам причам о осам главних грехова, о осам гнојних рана које нас разједају и нагрђују лепоту човека као иконе Божије, о осам змија које, сплетене у једно клупко, леже у дубини човековог срца, о осам ступњева по којима демон улази у човекову душу, као у свој дом, и којима се човекова душа спушта у адске дубине.

Говорио сам о страстима стомакоугађања, блуда, гнева и среброљубља. Хтео бих да додам да је не само живот среброљупца јадан зато што је роб окрутног господара, него и то да је његова смрт у ствари плата за потајно идолопоклонство, за служење богатству.

Среброљупци често умиру без покајања, неочекивано и гадном смрћу. То је казна за оне који су богатство учинили идолом и кумиром, а своје срце – обитељ Духа Светога – претворили у новчаник за

чување новца.

Кад су Јевреји у стародревно доба изашли из Египта, од злата су излили златно теле а затим му певали химне, плесали пред њим, падали ничице на земљу, клањали му се и узносили му молитву као божанству. Новац је за среброљупца његов идол, његов кумир и он у свом мрачном и безбожном животу само у њему налази радост.

Браћо и сестре, догађа се да та страст потчини себи и верујуће и благочестиве људе. У житију Светог Андреја, Христа ради јуродивог постоји прича о једном наизглед врлинском монаху који је живео у Константинопољу. Био је познат по испосничком животу и целомудрености, а с људима је разговарао благо и са страхопоштовањем. Он се настанио у близини пијаце и то зато, како је сâм објашњавао, да би својим проповедима доводио грешнике до покајања и да би био међу народом. Људи су га поштовали као

email: manastirmaine@gmail.com
интернет презентација: podmaine.weebly.com

праведника. Једном га је срео Свети Андреј и рекао му: “Оче, гладан сам, удели ми нешто за храну.” Монах му је одговорио: “Сине мој, ја сам дао завет нестицања и немам ништа осим молитве.” Свети Андреј је заплакао јер је видео страшну змију која се обавила око тог монаха, а на њеном телу било је написано “среброљубље”! Светитељ је одвео монаха у страну и рекао му: “Молим те, немој уништити свој живот и подвиг, своју девственост, своје молитве које Богу даноноћно упућујеш. Господ ми је открио да те је поробила страст среброљубља. Тело ти је већ обавила адска змија и за кратко време у потпуности ће те прогутати!”

Кад се човек ода среброљубљу, у њему понекад привидно утихну све остале страсти, али не зато што их је победио, него зато што се у потпуности предао оној најстрашнијој!

Туга је страст која долази одмах после гнева и среброљубља. Постоји два вида туге. Једна од њих је покајна туга, туга због свог греха, али она је испуњена надом. Свети Оци је називају радостотворном тугом. Друга врста туге је она световна. То је нека врста смрти пре смрти. Туга се појављује због човекове претеране везаности за оно што је земаљско. Он од овог живота тражи оно што му он не може пружити, тражи срећу. Али све што покуша да уради пред његовим очима се савкодневно руши као кула од карата и привид среће исчезава попут сенке. Такав човек тражи постојаност, али овде се све мења, све тече попут бујице, сурвава се у провалију и нестаје у незаситој чељусти смрти. Човек тражи мира и

спокојства, али свуда око њега владају неред и расуло. Он као да се стално налази у некаквом побеснелом мору. Не може да се ослони чак ни на пријатеље и у њима стално види неверство и егоизам. Он кује планове, али наилази на безбројне препреке. Неиспуњене жеље враћају му се као бумеранг. И као што валови ударе о обалу и истог тренутка поново појуре ка мору, тако се и његове жеље, али сад већ с тугом помешане, поново враћају у његову душу.

Дакле, браћо и сестре, да бисмо победили демона туге, треба да победимо склоност према овом свету, према свему што је земаљско и видљиво. Свети Оци пишу: “Ко победи похлепу победио је тугу”. Они кажу да демон унијија и туге понекад без икаквог разлога потајно прилази човеку, допузи до њега као змија и опече му душу својим отровним дахом и испуни горчином сваки и најскривенији кутак његовог срца.

Туга прелази у још окрутнију и жешћу страст, а то је унијије. Човек који је побеђен унијијем личи на рањену прогоњену звер која више ниодкуда не очекује спасење. Унијије је одбацивање помоћи Божије и мржња према људима. Човеку се за време унијије цео његов живот чини попут некакве пуне шале. Он има осећај као да је доспео у некакву мрачну јаму из које нема излаза. Цео свет му личи на огромни бездушни механизам спреман да га здружи као некакво ништавно зрнце прашине. У свему што га окружује види страшни хаос, а не премудрост и вољу Божију. Врхунац унијија су очајање и богоборство јер човек тада одбацује

промисао Божији о себи. Свети Оци кажу да човек за време унија треба гласно и разговетно да изговара Исусову молитву или да поје псалме, јер псалми имају скривену силу да терају духове таме. Човек склон унији треба да исповеди све своје грехе, почев од детињства. Послушност је најјаче средство које човеку омогућава да победи и искорени унију. Свети Оци кажу да послушник не зна за унију и да је увек радостан.

Сујета је седма страст, страст због које човек има потребу да га људи хвале и због које жели да непрекидно пије тај смрдљиви и прљав напитај похвале. Такав човек глуми врлине, живи побожно само зато да би то други видели, глуми побожност као што глумац глуми на сцени. И као што неке биљке обавију стабло дрвета и из њега извуку све сокове, тако и сујета пустоши и уништава човека. И као што змија нектар из цвећа претвара у отров, тако и сујета све врлине претвара у пороке.

Браћо и сестре, против сујете треба да се боримо ћутањем, једноставношћу у контакту с људима и у одећи и храни. Тако је, на пример, свети Јован Златоуст хвалио ђаконису Олимпијаду зато што носи скромну и једноставну одећу и уопште се не истиче. Она је, иначе, била племићког порекла и њено огромно богатство јој је дозвољавало да се облачи раскошно. Али Олимпијада се није облачила ни сувише сиротињски јер је знала да би је тада људи хвалили као подвижницу. Да бисмо искоренили сујету треба добра дела да чинимо потајно. У Отачнику постоји прича како је један монах одлучио да

посети браћију која су живела у Египатској пустињи, у једном дивљем и неплодном месту. Монаси су га с радошћу примили, послужили га најбољим што су имали и на све начине се трудили око њега. Он није приметио да та браћија строго посте, поју псалме и моле се Богу, није видео ништа што би доликовало отшелницима, па се саблазнио и помислио: “Колико сам само дана изгубио и колико труда уложио да до њих дођем, а нисам нашао ништа што би мојој души било корисно!” Опростио се с њима и кренуо кући. Али, по вољи Божијој, наишла је пустињска олуја. Монах је дуго лутао и тако се поново нашао код браћије. И где, кад је стао испред врата келије, чуо је изнутра појање псалама. Одлучио је да не узнемирава браћију, него да сачека док заврше своје молитвено правило. Али псалмопојање трајало сатима. Није више издржао па је покуцао. Кад су му отворили врата, рекао је: “Жедан сам”. Узео је са стола бокал с водом, али кад је попио један гутљај, осетио је да је вода горка и слана. Тада је пао пред игумана тог скита и узвикнуо: “Оче мој, не разумем шта се овде догађа. Док сам био код вас, скоро да се нисте ни молили. Мени сте дали добру воду и вино, а где шта ви пијете!” Игуман му је одговорио: “Сине мој, код нас постоји обичај да никоме не откривамо свој начин живота и да не показујемо как се молимо. Примили смо те и као путнику ти љубав указали, а сами пијемо воду са сољу у њој размућеном. Ми не постимо само кад је у питању храна, него и воду пијемо по гутљај.” Тако је монах добио велику поуку и вратио се

кући.

Египатски оци су говорили: “Врлине за које свет сазна губе своју вредност и то више нису врлине.”

Браћо и сестре, у књизи “Пастир”ранохришћански аутор Јерма пише: Изабери себи духовног оца и не тражи га далеко јер ће он ионако бити у Цркви, само се чувај

сад не дозвољава. Гордост је небеса потресла, анђела у демона претворила, наше прародитеље из раја истерала и у наслеђе нам дала патње и невоље. Гордост је земљу претворила у реке и потоке суза и крви. Гордост је осма по реду страст, али је гора од свих осталих седам заједно. Браћо и сестре, ако

Д а би човек престао да чини неки грех, треба да се труди да избегава све оно што тај грех изазива. Ако пијаница жели да помогне себи и да престане да пије, не треба ни да пролази поред кафане. Потребно је мало труда и доброг настројења, и Добри Бог ће нам помоћи да превазиђемо потешкоће. Неко, рецимо, има неку страст. Он је спозна, бори се да је сасече, каје се, смирава. У њему постоји расположење да сасече ту страст, и то расположење “обавештава” Бога, те му Он помаже. Али како да Бог да благодат човеку који не улаже напор да се промени и зато наставља да грешити? Божија благодат не посећује човека који се налази у погрешном духовном стању, јер таквом човеку благодат Божија не помаже. Када би то било могуће, Бог би и ђаволу послао своју благодат.

Благодат Божија долази и помаже ономе човеку који, кад падне у неки грех не остаје у њему, у својим грешним мислима, већ се каје за своје пропусте и бори се да не грешити. Али када се човек не каје и грех сматра модом, то је демонско стање.

старец Пајсије Светогорац

духа лажи.” А дух лажи, тојест ђаво је тамо где је сујета и помпа. Оно што се понекад у животу назива помпезним у ствари је страшна сујета. Помпа је спољашњи сјај и спољашња раскош. Сујетан подвижник током живота пада под власт духа лажи. Али смрт открива истину. Свети Оци кажу: “Човек се у смрти открива и тада се види ко је он стварно.” Примећено је да поред гроба сујетног подвижника обично никога нема јер такво место просто не привлачи људска срца.

Гордост је осма по реду страст, али је прва по погубности и окрутности. О њој ћу вам нешто рећи следећи пут јер ми то време

Господ благослови, причаћемо о њој следећи пут.

Честитам вам празник велике подвижнице Источне Православне Цркве, преподобне Марије Египћанке, на чијем ћемо примеру истински видети да је Бог неизрециво милосрдан и да све прашта.

Амин.